

Artist impressie van Spoordok

Wij kunnen het
Wij doen het

Het Fries stedelijk netwerk

Leeuwarden,
Heerenveen,
Sneek en Drachten

Meer informatie op: friesstedelijknetwerk.nl

Drachten | Smallingerland

Gemeente Leeuwarden

Gemeente Súdwest-Fryslân

GEMEENTE HEERENVEEN

Ambitie

De F4 vervult een cruciale functie in Noord Nederland. We hebben de gezamenlijke ambitie ons stedelijk netwerk verder te versterken.

We dragen bij aan de nationale woningbouwopgave en bieden (nieuwe) Friezen een thuis in een groene, gezonde stedelijke omgeving. De F4 horen als stedelijk netwerk in de Nota Ruimte thuis, als vitale, sterke steden.

Drachten Singels centrum waterpartij

De meerwaarde van een stedelijk netwerk

Een stedelijk netwerk ontstaat wanneer stedelijke kernen onderling uitstekend bereikbaar zijn en profiteren van elkaars nabijheid ('borrowed size'). De agglomeratievoordelen bestaan uit een ruimere arbeidsmarkt, meer potentiële en gespecialiseerde toeleveranciers, meer kennisuitwisseling en een ruimer aanbod aan werk en voorzieningen voor inwoners.

Ons stedelijk netwerk zorgt ervoor dat de F4 meer zijn dan de som der delen. We werken samen om de economie van de vier Friese steden te versterken en agglomeratievoordelen te vergroten. De samenhang in voorzieningen versterkt ook het toeristisch potentieel. Naast woningbouw en economische samenwerking richten we ons op de ontwikkeling van campussen en het versterken van hoger (beroeps)onderwijs en de 'Universiteit van het Noorden'.

Sneek centrum

Betekenis voor Nederland

Nederland moet tot 2031 ongeveer 1 miljoen woningen bouwen. De F4 steden realiseren twee derde van de Friese opgave van ongeveer 21.000 woningen.

Voor de periode na 2031 zijn landelijk opnieuw 1 miljoen huizen nodig. Zonder de LelyLijn dragen we hieraan bij met 3 tot 4 grootschalige woningbouwlocaties met tenminste 15.000 woningen. Met de komst van de LelyLijn zijn 5 grootschalige woningbouwlocaties en in totaal 25.000 woningen mogelijk: een uitbreiding van bijna 25% in Drachten, Heerenveen, Leeuwarden en Sneek. De F4 gaan graag in gesprek met het Rijk voor de mogelijkheden voor een grotere schaa sprong.

Wat is de F4?

De F4 bestaat uit de vier grote steden (gemeenten) van Fryslân: Drachten (gemeente Smallingerland), Heerenveen, Leeuwarden en Sneek (gemeente Súdwest-Fryslân). Samen vormen we een Fries Stedelijk Netwerk. We werken samen op het gebied van woningbouw en economie.

Economische kracht

Als stedelijk netwerk werken we samen aan economische ontwikkeling en brede welvaart. Samen met Provincie, onderwijs en ondernemers hebben we de ambitie verwoord in de economische samenwerkingsagenda Blue delta van het Innovatiepact Fryslân. We zijn goed voor 60% van de Friese werkgelegenheid, twee derde van het bruto regionaal product en het overgrote deel aan Friese investeringen in Research & Development. Toonaangevende innovatieve bedrijven als Philips, Fonterra en FrieslandCampina zijn gevestigd in de F4-gemeenten. Ook internationale bedrijven in de maritieme sector, zoals Feadship, Wajer en Vripack. Onze ambitie is om in 2030 Europese koploper te zijn in de circulaire economie. We richten ons op groei in toegevoegde waarde, van volume naar 'value', op bijdragen aan de grote transitie. Hiervoor is (internationaal) talent en onderwijs in het bijzonder, en meer arbeidspotentieel in het algemeen nodig. De verstedelijkingsopgave en groei van aantal bewoners (woningen) kan hierin een oplossing bieden. Daarbij versterken we onze economische specialisaties, zodat we elkaar niet beconcurreren en juist optimaal profiteren van het stedelijk, complementair netwerk. Door slim te groeien, door focus te leggen op sectoren waar we sterk zijn en deze te combineren met een sterker arbeidspotentieel en beter bereikbaarheid zetten we stappen.

We kunnen het

De afgelopen 6 jaar zijn we, de F4, gegroeid met ruim 7.500 woningen, ruim 9.600 inwoners en 10.000 banen. Deze groei lag ruim boven de trend van de landelijke prognoses. De gemeente Leeuwarden heeft een aandeel van 60% in de groei van de woningvoorraad. Zuidoost-Friesland, waar Smallerland en Heerenveen onderdeel van uitmaken, bevindt zich zelfs in de landelijke top-5 van snelste economische groeiers.

We moeten ook

We zien dat de vraag naar woningen blijft stijgen. Door sterke autonome groei, migratie en de aantrekkelijkheid voor jongeren en gezinnen is er een tekort aan woningen. Het resultaat: jongeren die langer bij heit en mem blijven wonen dan ze willen. Snelle vergrijzing dreigt de beroepsbevolking in de toekomst te doen krimpen, terwijl het aantal vacatures toeneemt. Door doelgroepgericht en adaptief programmeren in combinatie met een economisch samenwerkingsprogramma, dragen we bij aan een evenwichtiger bevolkingsopbouw. Samen zorgen de F4 ervoor dat het voorzieningenaanbod in heel Fryslân op peil blijft.

Visie op nieuwe woningen

We geven met de grootschalige woningbouwlocaties invulling aan de doelen voor betaalbaarheid, circulariteit, klimaatadaptatie en water- en bodemsturend ontwerpen. De F4 dragen bij aan de diversiteit aan woonmilieus in Fryslân door gezonde stedelijke woonmilieus van hoge kwaliteit te bieden, met typen woningen die nu nog weinig voorkomen in Fryslân (zoals maisonnettes en onder- en bovenwoningen). Door innovatieve, circulaire woningbouw die gelinkt is aan bio-based bouwmaterialen jagen we ook een brede(re) agrarische ontwikkeling aan.

Beperkt ruimtegebruik

Door slimme inbreiding en compacte uitbreiding minimaliseren we de bebouwing van de Friese ruimte. Zelfs met de aanleg van de Lelylijn en de dan te realiseren 5 grootschalige woningbouwlocaties. Zo behouden we het waardevolle, open Friese landschap, gevormd door landbouw en natuur en sluiten we aan bij het principe 'water- en bodemsturend'.

Wat voegt elke stad toe?

Leeuwarden

- + Hoofdstad van Fryslân. Bestuurlijk, cultureel en economisch centrum van de provincie. Sterk in zakelijke dienstverlening, onderwijs ('Universiteit van het Noorden') en zorg.
- + Europese hoofdstad van de watertechnologie. Koploper in duurzame en innovatieve oplossingen voor wateruitdagingen. Thuisbasis van de DairyCampus en WaterCampus Leeuwarden met Wetsus.
- + Culturele en historische hofstad. Vol met monumenten, musea en evenementen. Thuisbasis van het Fries Museum, de Oldehove en Culturele Hoofdstad 2018.

Sneek

- + Stad van het Water en centrum van het Friese waterland. Bruisend hart van de watersport en toerisme. Met als hoogtepunt de Sneekweek, het grootste Europese zeilevenement op binnenwater. Hier wordt sport en vertier aan elkaar gekoppeld met evenementen in de binnenstad.
- + Culturele en historische stad en tweede stad van de Friese Elfsteden. De Waterpoort en het Fries Scheepvaart Museum gelegen in de historische binnenstad zijn landelijk bekende begrippen.
- + Sneek vormt samen met Bolsward (stedelijke zone Sneek-Bolsward) het kloppend hart van de regionale economie, met een sterke maakindustrie en koplopers in de parelsektoren Maritiem en Agrofood. Südwest-Fryslân is een toeristische sleutelregio binnen de Friese gastvrijheidseconomie, met 50% van het totale logiesaanbod.

Drachten

- + Centrum van innovatie en technologie. Campus-ontwikkeling Drachten i.s.m. RUG voor ontwikkeling van 'Universiteit van het Noorden'. Sterk in hightech maakindustrie. Thuisbasis van Philips, Fokker en het Innovatiecluster Drachten.
- + Oostelijke poort Friese meren. Grenzend aan Nationaal Park De Alde Feanen. Veel ruimte voor recreatie en natuurbeleving.
- + Culturele en creatieve stad. Rijk aan kunst, cultuur en historie. Thuisbasis van Museum Dr8888, Schouwburg De Lawei en poppodium Iduna.

Heerenveen

- + Ondernemend knooppunt, grote economische groei met sterk MKB. Een stuwende, duurzame logistiek en innovatieve, circulaire industrie. Uitstekende voorzieningen zoals het Posthuis theater, museum Belvédère en het Tjongerschans ziekenhuis. Thuisbasis van TeamNL-topsport en sportinnovatie met Thialf en het Epke Zonderland turncentrum.
- + Poort naar het Noorden. Strategische ligging met hoge netwerkwaarde. Goede bereikbaarheid aan kruispunt van snelwegen en spoor nu en in de toekomst nog beter met de Lelylijn.
- + Op het veen, zand of de klei. Je kunt kiezen of je wilt wonen in het buitengebied, een terpdorp, lintdorp of in de stedelijke kern: in Heerenveen kan het allemaal. Er is een grote diversiteit van landschappen: van de bossen van Oranjewoud tot het waterrijke de Deelen.

Lelylijn

Met de aanleg van de Lelylijn, met ook Leeuwarden als begin- en eindstation, verbeteren we de onderlinge bereikbaarheid van de F4 aanmerkelijk en kunnen we extra profiteren van de nabijheid van Groningen, Lelystad en de Randstad. We worden een integraal onderdeel van de 'second tier stedenband'. We concentreren ons op de grootschalige woningbouwlocaties in de F4, direct nabij bestaande en nieuwe stations ('15 minutenstad').

Heerenveen Tellepark

Leeuwarden Stationsplein tijdens Project Bosk

Brede welvaart

We streven naar een versterking van de brede welvaart die past bij de Friese identiteit. Dit betekent dat we ons waardevolle landschap en de vitaliteit van onze dorpen en steden behouden. Door te investeren in levendige centrumgebieden met nieuwe woonmilieus en horecaconcepten ontstaan aantrekkelijke huiskamers van Fryslân. De Friese identiteit bestaat uit verspreid gelegen steden en dorpen. De F4 zijn stads- en plattelandsgemeenten. We zien dat inwoners bewust kiezen voor stad of dorp en we weten dat er ook voldoende ruimte blijft om in alle Friese kernen naar aard en schaal te bouwen. Verstedelijking versterkt ondertussen het draagvlak voor de (groot)stedelijke voorzieningen, zoals hoger onderwijs, cultuur en (ziekenhuis-) zorg, waar alle Friezen van genieten.